

Milletvekili Seçimi Kanunu

(Resmî Gazete ile ilânı : 30 . 5 . 1961 - Sayı : 10815)

No.
306

Kabul tarihi
25 . 5 . 1961

BİRİNCİ BÖLÜM

İLKELER

Seçim usulü ve şekli

MADDE 1. — Milletvekili seçimi, tek derecelidir. Seçim, nispi temsil usulüne göre, genel, eşit ve gizli oyla, bütün yurttta aynı günde yapılır. Seçmen, oyunu kendisi ve tam bir serbestlikle kullanır. Oyların sayımı, dökümü ve tutanaklara bağlanması, açık olarak yapılır.

Seçim çevresi

MADDE 2. — Milletvekili seçiminde her il, bir seçim çevresidir.

Milletvekili sayısı

MADDE 3. — Milletvekili sayısı (450) dir.

İllerin çıkaracağı milletvekili sayısı

MADDE 4. — Son genel nüfus sayımı ile belli olan Türkiye nüfusunun (450) ye bölünmesi suretiyle elde edilen rakam esas alınarak, her ilin çıkaracağı milletvekili sayısı, il nüfusunun bu rakama bölünmesiyle tesbit olunur.

Bu suretle hesaplanan milletvekillerinin sayısı(450) yi bulmadığı takdirde, nüfusu bir milletvekili çıkarmaya kâfi gelmeyen illere birer milletvekilliği verildikten sonra, artık nüfus bırakan iller, artıkların büyüklüğüne göre sıraya konur ve ilk hesapta iller arasında bölüştürülememiş bulunan milletvekillikleri, bu sıraya göre dağıtılır.

Son kalan milletvekilliğinin verilmesinde, iki veya daha fazla ilin eşit nüfus artığı göstermesi halinde, bunlar arasında adçekilir.

Seçimin başlangıcı ve günü

MADDE 5. — Her seçim döneminin son toplantı yılının otuz Mart günü, seçimin başlangıç tarihidir ve Haziran ayının ilk Pazar günü oy verilir.

Ara seçimleri, Cumhuriyet Senatosu üyelerinin üçte birinin yenilenmesi için yapılan seçimlerle birlikte yapılır. Ancak, dönemin bitmesine bir yıl kala milletvekilliği için ara seçimi yapılmaz.

Seçimin dönem bitmeden yenilenmesi

MADDE 6. — Seçim dönemi bitmeden önce, seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde, keyfiyet Bakanlar Kurulunca kırk sekiz saat içinde ilân olunur.

Yenileme kararının verildiği günden sonra gelen altmışıncı günü takibeden ilk Pazar günü oy verilir.

İllerin çıkaracağı milletvekili sayısının ilân

MADDE 7. — Her ilin çıkaracağı milletvekili sayısı, Yüksek Seçim Kurulu tarafından 4 nci maddede uyarınca tesbit edilerek, seçimin başlangıç tarihinden on beş gün önce; seçimin yenilenmesi halinde, yenileme kararının ilânından sonraki üç gün içinde, Resmî Gazete ve radyo ile yayınlanır.

İKİNCİ BÖLÜM**SEÇİM ÖNCESİ İŞLERİ***Seçilebilme*

MADDE 8. — Otuz yaşını bitiren her vatandaş milletvekili seçilebilir.

Milletvekilliğine seçilemeyecek olanlar

MADDE 9. — Aşağıda yazılı olanlar milletvekili seçilemezler:

1. Türkçe okuyup yazma bilmiyenler,
2. Kısıtlılar,
3. İzinsiz olarak yabancı devlet resmî hizmetinde bulunanlar,
4. Kamu hizmetlerinden yasaklılar,
5. Ağır hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı kesin olarak hüküm giymiş olanlar,
6. Taksirli suçlar haric olmak üzere beş yıldan fazla hapis cezasıyla mahkûm olanlar.
7. Zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı suçlardan biriyle kesin olarak hüküm giymiş olanlar,
8. Yükümlü olmalarına ve muaf bulunmalarına rağmen muvazzaf askerlik hizmetlerini yapmayanlar veya yapmış sayılmayanlar,
9. 5, 6 ve 7 nci fıkralarda belirtilenler affedilmiş olsalar da milletvekili seçilemezler.

Adaylık

MADDE 10. — Seçilme yeterliğine sahip her vatandaş, milletvekilliğine adaylığını koyabilir.

Siyasi partilerin genel merkezlerindeki yetkili organları, bu partilerin teşkilâtı bulunan seçim çevrelerinde aday gösterebilirler. Şu kadar ki; siyasi partilerin seçime katılabilmeleri için, kendi tüzüklerine göre ilk genel kurul toplantılarını yapmış olmaları ve en az on beş ilde, altı aydan beri il ve ilçe teşkilâtı kurmuş bulunmaları ve bu on beş ilin her birinde o çevrenin çıkaracağı sayıda aday göstermeleri gerekir.

On beş ilde tam aday göstermeyen siyasi partilerin durumu

MADDE 11. — Her hangi bir sebeple on beş il çevresinde aday göstermemiş olan veya bu on beş ilin her hangi birinde eksik aday göstermiş bulunan siyasi partilerin genel merkezlerindeki yetkili organlarına, Yüksek Seçim Kurulu tarafından, eksiklerin derhal tamamlanması lüzumu bildirilir.

İlgili parti teşkilâtı bu tebliğden itibaren iki gün içinde eksik kalan adaylıkları doldurur. Aksi takdirde, o siyasi parti, bütün seçim çevrelerinde, seçime katılma hakkını kaybeder.

On beşten fazla ilde aday gösteren partilerin durumu

MADDE 12. — Siyasi partiler tarafından on beşten fazla ilde aday gösterilmiş olmakla beraber, on beşi aşan seçim çevrelerinin bir veya bir kaçında, her seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısından eksik aday gösterilmiş olması halinde, Yüksek Seçim Kurulunca o partinin genel merkezindeki yetkili organlarına aday listelerinin tamamlanması lüzumu bildirilir.

İlgili parti teşkilâtı bu tebliğden itibaren iki gün içinde, o çevrelerin listelerindeki eksikleri tamamlar. Aksi takdirde, yukarıki madde hükmü saklı kalmak şartıyla, adayları eksik kalan seçim çevresinde, o siyasî parti, seçime katılma hakkını kaybeder.

İtiraz üzerine meydana gelen eksikler

MADDE 13. — Siyasî partilerin aday listelerinde, yapılan itirazlar üzerine eksiklik husule geldiği takdirde, Yüksek Seçim Kurulunun tebliğinden itibaren iki gün içinde bu eksikler tamamlanır. Aksi takdirde, yukarıki maddeler hükümleri, bu hallerde de uygulanır.

Siyasî partilerin aday listeleri

MADDE 14. — Siyasî partiler, müşterek liste halinde aday gösteremezler.

Siyasî partilere kayıtlı olmıyan kimselerin, her hangi bir siyasî parti tarafından aday gösterilmeleri, kendilerinin yazılı muvafakatlerine bağlıdır.

Bir siyasî partinin aday listesine girmiş bulunan kimse, diğer bir siyasî parti tarafından, her hangi bir seçim çevresi için, aday gösterilemez.

Siyasî partilerin adaylarını tesbit etmeleri

MADDE 15. — Siyasî partiler aday listelerini ve adaylarının listedeki sıralarını kendi tüzükleri gereğince, seçim çevrelerinde demokratik usüller dairesinde yapacakları yoklamalarla, oy verme gününden önceki 35 nci gün tesbit ederler.

Siyasî partilerin merkezlerindeki yetkili organları tarafından aday tesbit edilebilmesi ve bu adayların listedeki sıralarının tâyini, tüzüklerinde bu yetkinin bulunmasına veya genel kongrelerinde bu hususta karar verilmiş olmasına bağlıdır. Ancak, bu suretle tesbit edilecek merkez adaylarının sayısı, hiçbir suretle, o siyasî partinin seçime katıldığı illerde göstereceği adaylar toplamının yüzde 10 unu geçemez.

Adaylığını koyamayacak olanlar

MADDE 16. — Yüksek Seçim Kurulu ve il seçim kurulu başkan ve üyeleri ile ilçe seçim kurulu başkanları yurdun hiçbir seçim çevresinden adaylıklarını koyamazlar, aday gösterilemezler ve seçilemezler.

Yukarıki fıkrada yazılı görevlerden, ancak adaylığını koyacak olanlar çekilebilirler. Adaylığı tercih edenler, bu tercih haklarını, il veya ilçe seçim kurullarında görevi kabulden sonra kullanamazlar.

Adaylığı tercih edenler, aşağıdaki maddede, memurlar hakkında konulan kayıtlara tâbi olurlar.

İl ve ilçe seçim kurullarında görev kabul eden hâkimlerin görevli buldukları seçim çevrelerinde, ikinci dereceye kadar (Bu derece dâhil) kan ve sıhrî hısımları adaylıklarını koydukları veya aday gösterildikleri takdirde, bunlar seçim kurullarındaki görevlerinden çekilmek ve durumu derhal yetkili merciine bildirmek zorundadırlar.

Aynı durum, Yüksek Seçim Kurulu başkan ve üyeleri için meydana gelirse, bu görevliler, hısımları hakkında Yüksek Seçim Kuruluna akseden konularda oy kullanamazlar.

Memurların adaylığı

MADDE 17. — Devlet, katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyelerle, bunlara bağlı daire ve müesseseler, İktisadî Devlet Teşekkülleri ve bunların kurdukları müesseseler ve ortaklıkları ile kamu tüzel kişiliklerinde, memur ve hizmetli olarak çalışanlarla, belediye başkanları, aday olmak veya aday gösterilmek için istifa zorunda değildirler.

Ancak, bunlar, genel ve ara seçimlerin başlangıcından iki ay önce, seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde, yenileme kararının ilânından başlayarak yedi gün içinde istifa etmedikçe, görevli buldukları seçim çevresinden adaylıklarını koyamazlar, aday gösterilemezler ve seçilemezler. Hâkimler mesleklerinden çekilmedikçe aday gösterilemezler ve seçilemezler.

Ordu mensuplarının adaylığı

MADDE 18. — Her sınıftan muvazzaf subaylarla askerî memur, askerî adli hâkim ve astsubaylardan ordudan ayrılma haklarını kazanmış bulunanlar :

Genel ve ara seçimlerin başlangıcından iki ay önce, seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde, yenileme kararının ilânından başlayarak yedi gün içinde, ayrılma isteğinde bulunmadıkça, görevli oldukları veya emirleri altındaki askerî birlik ve müesseselerin bulunduğu seçim çevrelerinden ve oy verme gününden en az kırk gün önce ayrılma isteğinde bulunmadıkça, yurdun hiçbir seçim çevresinden, adaylıklarını koyamazlar, aday gösterilemezler ve seçilemezler.

Ayrılma isteği, en yakın âmirle verilecek bir dilekçe ile yapılır. Dilekçedeki imzanın sahibine aid olduğu, âmir tarafından onanır ve doğrudan doğruya bağlı bulunduğu Bakanlığa derhal gönderilir. Dilekçe sahibine dilekçenin alındığına dair bir belge ve mertebeler silsilesi yoluyla âmirlerle de bilgi verilir. Aynı esaslar dairesinde telgrafla da müracaat caizdir.

Dilekçenin Bakanlığa geldiği tarihten itibaren, nihayet on gün içinde ayrılma isteğinin kabul edildiği dilekçe sahibine ve âmirlerine tebliğ olunur.

Ordudan ayrılma hakkını kazanmış olanların ayrılma istekleri (harb ve seferberlik halleri dışında) reddedilemez. Ayrılma istekleri kabul edilenlerden milletvekili seçilmemiş olanlar sonradan bu istekten vazgeçemezler ve orduya dönemezler.

Ordudan ayrılma hakkını kazanmamış olduklarından dolayı, ayrılma istekleri reddedilenler, aday listesine giremezler, adaylıklarını koyamazlar ve seçilemezler.

Ayrılma istekleri kabul edilenler, görev başında buldukları sürece propaganda mahiyetinde hiçbir harekette bulunamazlar.

Resmî elbise ile propaganda yapmak ve bu mahiyette her hangi bir harekette bulunmak yasaktır.

Adaylık için müracaat

MADDE 19. — Milletvekilliği adaylığı için oy verme gününden önceki otuzuncu gün saat on yediye kadar müracaat edilir.

Bu müracaat, adayın, milletvekili seçilmek istediği çevrenin il seçim kurulu başkanlığına, bu kanunun adaylık için aradığı şart ve vasıfları haiz olduğunu belirten bir yazı ile yapılır. Kurul başkanlığı, müracaatın alındığına dair bir belge verir, müracaatı ilân eder ve derhal Yüksek Seçim Kuruluna bildirir.

Siyasî partiler tarafından müracaat, seçimine katılacakları çevrelere ait aday listelerinin, genel merkezleri tarafından, yukarıdaki süre içinde Yüksek Seçim Kuruluna alındı belgesi karşılığında verilmesi suretiyle yapılır.

Yüksek Seçim Kurulu, bunları derhal il seçim kurullarına bildirir.

Yüksek Seçim Kurulu bütün müracaatları, il seçim kurulları da kendi çevrelerine aid olanları, alışılmış araçlarla, geçici olarak, ilân ederler.

Bir çevreden adaylık

MADDE 20. — Bir kimse, birden fazla seçim çevresinde aday olamaz, aday gösterilemez ve seçilemez.

Müracaatların incelenmesi

MADDE 21. — İl seçim kurulları, kendi seçim çevrelerinin adayları hakkında yaptıkları inceleme sonunda, bu kanunda yazılı adaylık şartlarında noksanlık veya aykırılık bulunduğunu görürlerse, durumu, ilândan itibaren iki gün içinde müracaatçıya, parti il başkanlarına ve Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.

Adayların ilânı

MADDE 22. — Adaylıklar kesinleştikten sonra, Yüksek Seçim Kurulu bütün adayları, oy verme gününden önceki yirminci gün, seçim çevreleri itibariyle radyo ve Resmî Gazete ile ilân eder.

İl seçim kurulları da kendi seçim çevrelerindeki adayları, alışılmış araçlarla ilân ederler.

Adaylıktan istifa ve ölüm

MADDE 23. — Aday listelerinin kesinleşmesinden sonra, adaylıktan istifa, seçim sonuna kadar nazara alınmaz ve o adayın bulunduğu listede değişiklik yapılamaz.

Ancak bu gibiler, seçim sonunda, milletvekilliğine seçilmiş bulunurlarsa, istifaları hüküm ifade eder ve yerlerine, listede sıra itibariyle kendilerinden sonra gelenler seçilmiş olurlar.

Ölüm halinde dahi listelerde değişiklik yapılamaz ve bu halde 11, 12 ve 13 ücü maddeler hükümleri uygulanmaz. Ancak yukarıki fıkra hükmü uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**SEÇİM GÜNÜ İŞLERİ***Kullanılacak oy pusulası*

MADDE 24. — Milletvekili seçiminde :

- a) Siyasî partiler için, bu kanunda yazılı usuller gereğince, sıraya konulmuş olan adayların adlarını gösteren basılı oy pusulaları,
- b) Bağımsız adaylar için, yalnız bir bağımsız adayın adı basılı veya el ile yazılı oy pusulası, Kullanılır.

Tercihli oy

MADDE 25. — Seçmen, seçime katılan siyasî partilerin basılı oy pusulaları üzerinde yazılı adaylardan hangilerini tercih ettiğini, adları hizasında bulunan dörtgenin içine (x) işareti koymak suretiyle bildirir.

Seçmen tercih hakkını kullanıp kullanmamakta serbesttir.

Ancak, seçmen bu tercih hakkını kullanmak isterse oy pusulası üzerinde adları yazılı adayların yarısı için kullanmak zorundadır. Kesirler hesaba katılmaz.

Muteber olan ve olmıyan tercih işaretleri

MADDE 26. — Dörtgenler dışına konulan tercih işaretleri hükümsüzdür. Bütün tercih işaretleri, dörtgenler dışına konulmuş ise o oy pusulası tercihsiz oy pusulası sayılır.

Tercih işaretlerinden bir kısmı dörtgenler içine konulmuş ise ancak bu tercih işaretleri muteberdir.

Tercih işaretleri aday sayısının yarısından az veya çok olduğu takdirde, o oy pusulası tercihsiz oy pusulası sayılır.

Müteber olmayan oy puslaları

- MADDE 27. —** 1) Seçime katılmış olan siyasi partilerin adaylarından veya bu adaylarla bağımsız adaylardan veya sadece bağımsız adaylardan terkiebedilmiş her çeşit karma oy puslaları,
 2) Siyasi parti adayları için, basılı oy puslalarından başka oy puslaları,
 3) Üzerinde birden fazla bağımsız adayın adı bulunan oy puslaları,
 4) Sandıktan, Cumhuriyet Senatosu Üyelerinin seçimine ait zarflar çıktığı takdirde bu zarflar ile Cumhuriyet Senatosu seçimine ait oy puslaları,
 Müteber sayılmaz.

Hesaba katılan ve katılmayan oy puslaları

MADDE 28. — Seçime katılan siyasi partilerin alâmet ve işaretlerini taşıyan basılı oy puslalarında yazılı adayların adları, baskıda silinmiş veya yanlışlıkla mükerrer veya o çevre adaylarından fazla yazılmış veya seçmen tarafından tamamen veya kısmen silinerek yerlerine başka adlar yazılmış veya eksik bırakılmış oy puslaları, hangi siyasi partiye aidolduğu belli olmak şartıyla, eksiksiz oy puslası olarak hesaba katılır.

Bir zarftan, bir siyasi partinin oy puslalarından birden fazla çıkması halinde, bunlar tek bir pusla olarak hesaba katılır.

Aynı bağımsız aday adı bir oy puslasında birkaç defa yazılmış olsa bile o adaya bir oy verilmiş sayılır.

Bir zarftan birden fazla siyasi partilere ait oy puslası çıkması halinde, bu oy puslalarından hiçbiri hesaba katılmaz.

10, 11, 12 ve 13 ncü maddelerde yazılı şartlara riayet etmemelerinden ötürü seçime katılma hakkını kaybetmiş olan siyasi partilere verilmiş bulunan oylar hesaba katılmaz.

Bir zarftan birden fazla bağımsız adaylara ait oy puslası çıkması halinde bu oy puslalarının hiçbiri hesaba katılmaz.

Sayımın ilânı ve tutanağa geçirilmesi

MADDE 29. — Sandık Kurulu, oyların sayım ve dökümünü yaparken, siyasi partiler adaylarının aldıkları oy sayısı ile, bunlardan her birinin aldığı tercih işareti sayısını da tesbit ederek tutanağa geçirir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**SEÇİM SONRASI İŞLERİ****BİRİNCİ KESİM***İlçelerde seçim sonuçlarının birleştirilmesi*

MADDE 30. — İlçe Seçim Kurulu, sandık tutanaklarının birleştirilmesinde, siyasi partiler adaylarının aldıkları oy sayısı ile, bunlardan her birinin aldığı tercih işareti sayısını da tesbit ederek tutanağa geçirir.

İKİNCİ KESİM*İl seçim kurullarında birleştirme**İl tutanağı*

MADDE 31. — İl Seçim Kurulu, ilçe seçim kurullarından gelen tutanakları, yukarıki maddede belirtilen şekilde birleştirir ve il seçim çevresindeki;

1. Seçmenlerin sayısını,
2. Oylarını kullanan seçmenlerin sayısını,
3. İtiraz edilmiş veya ihtilâflı görülmüş olup da, muteber sayılarak hesaba katılan oy puslaları sayısını,
4. Muteber sayılmıyan ve hesaba katılmıyan oy puslaları sayısını,
5. Muteber tutulan ve hesaba katılan oy puslaları genel toplamını,
6. Seçime katılmış olan siyasi partilerden ve bağımsız adaylardan her birinin aldığı oy miktarını gösteren muteber oy puslaları sayısını,
7. Siyasi parti adaylarından her birine verilmiş bulunan tercih işaretinin sayısını, Tutanağa geçirir.

Siyasi partilerin ve bağımsız adayların elde ettikleri milletvekilliği sayısının hesabı

MADDE 32. — Siyasi partilerin ve bağımsız adayların elde ettikleri milletvekilliği sayısı, aşağıdaki şekilde hesaplanır :

Seçime katılmış olan siyasi partilerin ve bağımsız adayların adları altalta ve aldıkları muteber oy sayıları da hizalarına yazılır. Bu rakamlar, önce bire, sonra ikiye, sonra üçe... ilâ, o çevrenin çıkaracağı milletvekili sayısına ulaşmaya kadar bölünür. Elde edilen paylar, parti ayırımı yapılmaksızın en büyükten, en küçüğe doğru sıralanır. Milletvekillikleri, bu payların sahibi olan partilere ve bağımsız adaylara, rakamların büyüklük sırasına göre tahsis olunur.

Son kalan milletvekilliği için birbirine eşit rakamlar bulunduğu takdirde, bunlar arasında adçekilmek suretiyle tahsis yapılır.

Bir seçim çevresinde, kullanılan muteber oy puslaları toplamının, o çevreden çıkacak milletvekili sayısına bölünmesi ile elde edilecek sayıdan az oy alan siyasi partilere veya bağımsız adaylara milletvekilliği tahsis edilmez. Bu gibi hallerde, milletvekilliği elde edemiyen siyasi partiler veya bağımsız adaylar ve aldıkları oylar nazara alınmaksızın milletvekillikleri geriye kalan partiler ve bağımsız adaylar arasında yukarıki fıkra gereğince paylaşılır.

Şayet seçime katılan siyasi partilerden ve bağımsız adaylardan hiçbiri yukarıki fıkrada gösterilen sayı kadar oy almamışlarsa milletvekillikleri gene ikinci fıkra hükümlerine göre paylaşılır.

Siyasi parti adaylarından seçilenlerin tesbiti

MADDE 33. — Siyasi parti adaylarından seçilenler, aşağıdaki şekilde tesbit edilir :

A) Yüksek Seçim Kuruluna verilen aday listelerindeki sıra, seçimlerde, partilerin kazandıkları milletvekilliklerinin sırasının tesbitine esas olur.

Ancak, 32 nci madde gereğince, her partinin kazandığı milletvekilliği sayısı tesbit edildikten sonra, her parti için ayrı ayrı olmak üzere,

1. Adayların adları, parti aday listesindeki sıraya göre altalta yazılır.
2. Partinin kazandığı milletvekilliği sayısı kadar adayın adları hizasına, birinci sütuna, listedeki sıraya göre, partinin aldığı ve üzerinde tercih işareti bulunmıyan oy puslaları sayısı yazılır. Geri kalan adayların isimleri hizasına bir şey yazılmaz.
3. İkinci sütuna, adayların her birinin isimleri hizasına, aldıkları tercih işaretlerinin sayısı yazılır.
4. Üçüncü sütuna, ikinci sütunda yazılı tercih işaretleri sayıları (2) ile çarpılarak, tutarları yazılır.
5. Dördüncü sütuna, adayların isimleri hizasına, birinci ve üçüncü sütunlardaki oy sayılarının toplamları yazılır ve partinin kazandığı milletvekillikleri, bu sütundaki rakamların büyüklük sırasına göre adaylara tahsis olunur.

B) Bu işlemler açık olarak yapılır ve adaylarla müşahitler hazır bulunabilirler.

İl seçim kurulu başkanı, milletvekilliğine seçilenleri gösteren tutanağın bir suretini, o seçim çevresinde derhal ilân ettirir; diğer bir suretini de bir hafta süre ile il seçim kurulu kapısına asar.

Milletvekili tutanağının verilmesi

MADDE 34. — Milletvekili seçilenlere il seçim kurulu tarafından milletvekili seçtiklerine dair bir tutanak verilir.

Bu tutanaklardan birisi, Millet Meclisi Başkanlığına verilmek üzere, iki nüshası Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına gönderilir.

Seçim sonuçlarının ilânı ve yayımı

MADDE 35. — Yüksek Seçim Kurulu, her partinin kazandığı milletvekili sayısını ve milletvekili seçilenlerin ad ve soyadlarını Resmî Gazete ve radyo ile derhal ilân eder.

Seçim sonuçlarının illerden gönderilmesi üzerine, Yüksek Seçim Kurulu en kısa zamanda radyo ve Resmî Gazete ile ikinci bir bildiri yayınlıyarak, iller itibariyle seçmen sayısını, oy kullanan seçmen sayısını, seçime katılma nispetini, muteber oy puslası sayısını, her partinin ve bağımsız adayların kazandıkları oy puslası sayısını kamu oyuna sunar.

Seçim sonuçlarının İstatistik Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanması

MADDE 36. — İstatistik Genel Müdürlüğü, Yüksek Seçim Kurulu tarafından kendisine verilecek vesikalara dayanarak, iller, ilçeler, seçim bölgeleri ve sandık bölgeleri itibariyle, sandık tutanaklarında mevcut malûmatı en geç, seçimi takibeden on iki ay içinde yayımlar.

Seçim delillerinin saklanması

MADDE 37. — Hesaba katılan ve katılmayan ve itiraza uğramış olan oy puslaları, sayım ve döküm cetvelleri ve milletvekilliğine seçilme tutanakları ve seçimle ilgili diğer her türlü evrak, altı ay süre ile, ilçelerde ilçe seçim kurulu başkanı, illerde il seçim kurulu başkanı tarafından saklanır ve Yüksek Seçim Kurulunun talebi olmadıkça hiçbir yere gönderilemez.

Seçimin veya tutanağın iptali

MADDE 38. — Milletvekili tutanaklarına yapılan itiraz, oyların dökümüne, sayımına veya bu oyların partiler ile bağımsız adaylara taksimine taallük ettiği ve yeniden yapılan döküm, sayım ve hesap sonucunda tutanakların iptaline karar verildiği takdirde, yeniden yapılacak döküm, sayım ve hesap sonucuna göre seçilmiş oldukları anlaşılanlara Yüksek Seçim Kurulu tarafından tutanakları verilir.

Bir seçim çevresinde yapılan seçimin, seçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verildiği takdirde, o seçim çevresinde yeniden seçim yapılır ve Yüksek Seçim Kurulu seçimin iptaline dair kararlarla birlikte o çevrede, seçimin yapılacağını Resmî Gazete ve diğer vasıtalarla derhal ilân eder.

Bu ilândan sonra gelen altmışıncı günü takibeden ilk Pazar günü oy verme günüdür.

Yukarıki fıkralar dışında milletvekilliklerinden bir veya birkaçının tutanaklarının iptaline karar verildiği takdirde, tutanakları iptal olunan milletvekilleri yerine, mensub oldukları siyasi parti listesindeki sıraya veya varsa tercih işareti sayısına göre belli olan sırada başta olanlara tutanak verilir.

Sırada olanlar yetmediği takdirde, açık kalan milletvekillikleri için kanunun ara seçimi hakkında kabul ettiği hükümlere uyulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM**İTİRAZLAR VE ŞİKÂYETLER***Adaylara karşı itiraz*

MADDE 39. — Adaylıkların geçici olarak ilânından itibaren iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar, il seçim kurullarınca, en geç, oy verme gününden önceki yirmi beşinci gün akşamına kadar karara bağlanır.

İlgililer, bu kararlara karşı iki gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edebilirler.

Yüksek Seçim Kurulu, üç gün içinde ve en geç, kesin aday listelerinin ilânı gününe kadar bu itirazları karara bağlar.

ALTINCI BÖLÜM**YASAK VE CEZASI***Tercih işaretli oy pusulası dağıtılması*

MADDE 40. — Her ne suretle olursa olsun, üzerinde önceden tercih işareti konmuş oy pusulalarının seçmenlere dağıtılması veya dağıtıtılması yasaktır.

Bu yasağa riayet etmeyenler 3 aydan 6 aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

YEDİNCİ BÖLÜM*Özel hüküm bulunmayan hallerde uygulanacak Kanun*

MADDE 41. — Bu kanunda özel bir hüküm bulunmayan hallerde, «Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanun» un işbu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Siyasî partilerin seçimlere katılma şartları hakkında 10 ncu maddede gösterilen hükümler saklı kalmak üzere;

Siyasî partilerin ilçe seçim kurullarıyla, sandık kurullarına üye gönderebilmeleri için 15 ilde il ve ilçe teşkilâtı kurmuş olmaları kâfidir.

On beş ilden sonraki seçim çevrelerinde ilçe teşkilâtlarının tamamlanmış olmasına bakılmaksızın teşkilâtı bulunan yerlerde de siyasî partiler ilçe seçim kurullarıyla sandık kurullarına üye göndermeye yetkilidirler.

«Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkında kanun» un 19 ve 23 ncu maddelerinde yazılı, (O seçim çevresiyle birlikte) ve (O yer seçim çevresiyle birlikte) kayıtları kaldırılmıştır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM*Geçici hükümler ve yürürlük maddeleri*

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanun gereğince yapılacak ilk seçimin tarihi, 157 sayılı Kanunun 33 ncu maddesi gereğince tesbit edilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun 10 ncu maddesindeki siyasî partilerin 15 il çevresinde il ve ilçe teşkilâtı kurmuş olmaları hakkındaki hüküm saklı kalmak şartıyla, ilk genel kurul toplantılarını yapmış olmalarına ve altı aydan beri il ve ilçe teşkilâtı kurmuş bulunmalarına

dair olan kayıt, bu kanunun yayınlanmasından sonra yapılacak ilk seçimlerde uygulanmaz.

Bu kanuna göre yapılacak ilk milletvekili seçimlerine katılacak siyasi partilerin, daha evvel kurulmuş olan ilçe ve sandık kurullarına üye vermek hakları saklıdır. Bu hüküm, ilçe seçim kurulları başkanlarınca «Seçimlerin temel hükümleri ve seçmen kütükleri hakkındaki Kanun» un 19 ve 23 ncü maddeleri gereğince re'sen uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 3. — «Seçimlerin temel hükümleri ve seçmen kütükleri hakkındaki kanun» un 14 ncü maddesinin birinci fıkrasında filigranlı zarf ve kâğıt imâline, zarf ve kâğıtların özel liklerine dair olan hükmün 1961 yılı içinde yapılacak her türlü seçimlerde uygulanıp uygulanmaması Yüksek Seçim Kurulunun kararına bağlıdır.

GEÇİCİ MADDE 4. — İl ve ilçe seçim kurullarında görevli olan hâkimlerin, bu görevi kaldıktan sonra adaylığı tercih edemeyecekleri hakkındaki 16 ncü maddenin ikinci fıkrası hükmü 1961 yılında yapılacak seçimlerde seçimin yapılmasına karar verildiğinin ilânından itibaren geçecek yedi gün içinde uygulanır.

MADDE 42. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 43. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

29 Mayıs 1961

Devlet Başkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası	:	25.5.1961	5/10
Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Devlet Başkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası	:	29.5.1961	4/221
Bu kanunun müzakerelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları	:	Temsilciler Meclisi Tutanak Dergisi	
		Cilt	Sayfa
		2	92
		5	97:117,117:134,134:150
		5	153:170,171:191,192:202,212:214
		5	217:232,233:239
		5	267:274,274:277,278:281,282:294,295:312,338:340,341:343
		5	357:358,358:367,368:379,379:402,411:413
		6	11:14

[Birleşim : 28,63:67,74 — 37,37 ye 1,2,3,4 ncü ek sıra sayılı basmayazlar Temsilciler Meclisi 63,65,65,67,74 ncü Birleşim Tutanak dergilerine bağlıdır.]

Bu kanunu görüşen komisyon :

Seçim Kanunu Komisyonu